

de kunde faae den paa, er jeg fuldstændig enig med ham i, at denne Forpligtelse hviler paa Sogneraadet; men det er en udelukkende moralff Forpligtelse, og den er meget vanskelig at gennemføre. Naar vi ikke ville holde os til mere eller mindre velvillige Opfattelser af, hvorledes saadanne Forpligtelser blive udførte, men ville se paa, hvorledes det virkelig gaar til, hvorledes mange Sogneraad, baade med Hensyn til Fattigvæsen og Skolevæsen, lade det økonomiske Element være det aldeles overveiende, tror jeg ikke, at denne Grund under de givne Forhold er tilstrækkelig, og saa længe man ikke kan komme til en Omordning heraf, forekommer det mig, at vi, naar der er Steber, hvor man virkelig ser en varm Interesse for at gjøre noget Saadant, og hvor det er givet, at det ikke fremkommer for at skaffe sig en penuriær Fordel, men ligefrem er en nødvendig Understøttelse for at gennemføre en god og smukt Gjerning, vel kunne stemme for et saadant Andragende som det, der her foreligger. (Ordføreren: Der er to.) Ja, for dem begge. — Med Hensyn til Randers Skole kan jeg derimod ikke være enig med den ærede Ordfører. Det er ganske vist, at det er godt for Byen at have en lærd Skole, men den afhjælper slet ikke det Savn, som her skal udfyldes. Det kan lidet nytte, at man har en lærd Skole, som kun er for en Del af Befolkningen, naar det er vanskeligt at faae de Mellemkoler, som netop for saadanne større Samfund ere aldeles nødvendige (Ordføreren: De have ogsaa en Borger-skole der.) Ja, de have ogsaa en Borger-skole, men det er ikke tilstrækkeligt. Der er et Spring imellem Borger-skolen og den lærde Skole, og det er netop det, der bliver udfyldt ved denne Skole. Byen offerer ogsaa Meget paa sin Borger-skole og paa andre Skoler. Man maa vel huske paa, at der hviler en stor Byrde paa Byerne ved disse andre offentlige Skoler, som de dels ere forpligtede til at have, og som de dels frivillig holde bedre, end Loven egentlig paalægger dem at gjøre. Jeg tror heller ikke, at der kan rettes nogen Behreidelse imod Randers for, at den ikke sørger ordentlig for sit Skolevæsen. Naar man understøtter saadanne Skoler som denne i andre Byer, forekommer det mig, at den Omstændighed, at der er en lærd Skole i vedkommende By, ikke kan være tilstrækkelig til at sige, at man ikke vil understøtte saadanne Skoler i saadanne Byer; det forekommer mig ikke at kunne holde Stik. Naar det nu tillige er oplyst, at denne Skole arbejder med stor Dygtighed, og at den ikke alene arbejder for Byen, men ogsaa i et temmelig stort Omfang for det omkringliggende Land, forekommer det mig, at der er al Anledning til at henvende sig i den Henseende med en anbefaling til den høitærede Kultusminister. Hvorvidt han paa Grund af andre Hensyn muligvis maatte finde sig foranlediget til at tage denne Sag under næriere Overveielse, eller hvor-

vidt han maaste ikke vil kunne gaa ind paa den, er en anden Sag, men saaledes som Sagen nu stiller sig for Thinget, forekommer det mig, at der efter de almindelige Principer, man følger, er al Anledning til ogsaa at anbefale denne Skole. Det forekommer mig saameget mærkeligere, at man viser sig saa streng hermed, da vi netop paa Finantsloven viste os meget villige til at understøtte Skoler, som søgtes oprettede, og hvor der altsaa ikke forelaa saadanne Kjendsgjerninger, som talte for, at det var en Gjerning, der var udført, som havde viist sin Dygtighed. Jeg havde Intet imod, at man gjorde det paa det andet Sted; men det forekommer mig, at der, naar man ikke ogsaa gjør det her, vil fremkomme en vis Uoverensstemmelse, en vis — ja jeg veed ikke ret hvad Udtryk, jeg her skal bruge — Partifflighed i den Henseende, en vis større Tilhielighed til at understøtte visse Bestræbelser paa et Punkt end paa et andet. Jeg anbefaler derfor, at man ogsaa henviser dette Andragende til den ærede Kultusminister.

H. P. Jensen: For ikke at trætte det ærede Thing skal jeg udtale, at jeg i alt Besentligt kan slutte mig til, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem, der sidst havde Ordet. Jeg skal blot indskrænke mig til at sige, at et enkelt Punkt, som det ærede Medlem fremhævede, vilde jeg gjerne fremhæve lidt stærkere, nemlig, at det ganske vist er et Gode, som Randers Kommune sætter al mulig Pris paa, at den har en Latin-skole; men fordi den har en Latin-skole, som faar Tilskud af Staten, er der ingen Anledning til at betvivle, at Kommunen ikke i fuldeste Maade skulde opfylde sin Forpligtelse mod de Skoler, der ere den nærmest, nemlig Almue- og Borger-skoler. Derfor dette imidlertid er Forholdet, dersom det maa siges, som jeg tror, det maa, at Randers Kommune paa enhver Maade understøtter sin Almue- og Borger-skole, saa vil det være det, som her i Rigsdagen først og fremmest maa anses for rigtigt og nødvendigt. Hvad saa Kommunen kan afse i Retning af Understøttelse til den private Realskole, er et Spørgsmaal, der ikke ganske maales med den Alen, som den ærede Ordfører benyttede.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Spad de første Indstillinger, Børnehjemmene, angaar, da kan det ikke Andet end have gledet mig i høi Grad at have været Bidne til den Interesse, som disse hos os begyndende Anstalter have fundet hos Alle dem, der have udtalt sig derom, og med særlig Fornøjelse hørte jeg selvfølgelig med flere Andre det Foredrag, der blev holdt af det ærede Medlem for Solbæk Amts 2den Valgkreds (H. P. Andersen). Det var for mig et smukt Bidnesbyrd om den Interesse, som fattige og Forsørgelse manglende